

характеру, які б або унеможливили, або зменшували руйнівні суспільно небезпечні наслідки посягань країн терористичного спрямування на її національні інтереси [2].

У цьому аспекті звертають на себе увагу нормативно-правові акти, що прийняті в Україні на протязі 2022-2023 рр. та в яких, зокрема, жодним словом не ведеться мова про систему підготовки належних військових резервів та підготовку населення до ведення бойових дій на окупованих територіях, а також про поведінку під час застосування державою-агресором зброї масового знищення.

Наочним прикладом такої державно-правової «прогалини» у системі забезпечення національної безпеки України можна назвати сучасний незадовільний стан бомбосховищ у населених пунктах [3] та постійне зростання кількості «ухилянтів» від військової служби з використанням, зокрема, таких протиправних схем, як система «Шлях» та ін. [4].

Відповідь на питання про причини зазначених проблем, без сумніву, лежить у площині законодавчих актів, зміст яких не передбачає заходів щодо запобігання вказаним та іншим тому подібним явищам, які знижують рівень забезпечення національних інтересів, у тому числі з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду, що має місце в таких державах, які постійно готові до відбиття військової агресії з боку сусідніх держав.

ЛІТЕРАТУРА

1. Письменний Є. О. Колабораціонізм у сучасній Україні як кримінально-правова проблема. Право України. 2020. № 12. С. 116-128.
2. Посол Китаю в ЄС про підтримку кордонів України 1991 року: «Не розумію, чому б і ні». URL: <http://www.ukrinform.ua>.
3. «Цинічно і ганебно»: Зеленський оцінив стан бомбосховищ у більшості міст України. URL: <http://focus.ua>.
4. СБУ ліквідувала ще 14 схем ухилення громадян від мобілізації і виїзду за кордон. URL: <http://www.ib.ua>.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ОСОБИ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТ. 130 КУпАП

Полупан В. О.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
навчально-наукового інституту економіки і права*

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Обрусна С. Ю.

*доктор юридичних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*

Варто зауважити, що адміністративні правопорушення є одним із найбільш поширених видів правопорушень на сьогодні. Зокрема, щоденно в дорожньо-транспортні пригоди потрапляє значна кількість осіб. Так, за статистичними даними Національної поліції України, у період 01.01.2023 по 30.06.2023 в Україні

було скоєно 10226 дорожньо-транспортних пригод, з яких керування автотранспортними засобами у стані сп'яніння 401, дорожньо-транспортних пригод, в яких 12755 осіб травмовано, та 1314 в яких загинуло [1].

Окреслене правопорушення регламентоване безпосередньо ст. 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення, в якій зазначається: «тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі однієї тисячі неоподаткування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, -ковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк один рік і на інших осіб – накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» [2].

Дослідження даної проблематики знайшло своє відображення у працях багатьох науковців та практиків: В. Авер'янова, О. Бандурки, А. Гаркуши, А. Донеца, М. Ермакова, Р. Миронюка, П. Пархоменка, М. Ульяновської та інших. Зазначені наукові дослідження мають вагомое теоретичне та практичне значення для загальної характеристики адміністративно правового регулювання відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння.

Варто зазначити, що транспортний засіб, зокрема автомобіль, є важливим інструментом нашого життя, адже для когось це може бути основним джерелом ходу. Проте, часто неуважність до дорожньої безпеки тягне за собою покарання у вигляді позбавлення права керувати транспортним засобом, а також позбавлення життя невинної людини.

Безперечно, коли особа притягується до адміністративної відповідальності за ст. 130 КУпАП, їй варто скористатися професійною юридичною допомогою.

Так, виходячи із практичного досвіду, допомога адвоката знадобиться: 1. При складанні протоколу поліцейським про керування транспортним засобом в нетверезому стані; 2. При складанні протоколу за відмову від проходження огляду; 3. Коли потрібен захист безпосередньо у судовому засіданні.

Існує декілька випадків, коли водії транспортних засобів відмовляються від проходження огляду на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я, про що поліцейський складає протокол про адміністративне правопорушення у присутності, обов'язково, двох свідків, проте, під час судового розгляду, водій надає довідку лікаря, відповідно до якої дана особа не перебувала у стані сп'яніння. Суд, враховуючи цю довідку, а також те, що огляд був зроблений у закладі охорони здоров'я не пізніше ніж дві години із моменту виявлення відповідних доказів, закриває провадження у справі у зв'язку із відсутністю складу адміністративного правопорушення.

Проте, варто розуміти, що така практика суперечить чинному законодавству, адже відповідно до ч. 4 ст. 266 КУпАП, огляд осіб на стан алкогольного,

наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності поліцейського [2]. А тому, як тільки даний факт було зафіксовано, то уповноважений орган Національної поліції має оскаржити таке рішення суду, адже воно було прийняте з порушенням вимог чинного законодавства.

Також якщо особа впевнена у своїх діях, вона, звісно, може сама вирішити адміністративний спір, проте не варто забувати про такі ризики:

1. Ризик притягнення до адміністративної відповідальності без встановлення усіх обставин справи, а також перевищення службових повноважень;
2. Можливість здійснення певних процесуальних дій, які можуть послабити позицію особи;
3. Неправомірність або бездіяльність правоохоронних органів.

Цікавим є те, що є два варіанти, за яких водій може бути звільнений від відповідальності: 1. Закриття адміністративного провадження у справі у зв'язку із відсутністю складу адміністративного правопорушення; 2. Закриття провадження у справі у зв'язку із закінченням строків притягнення до відповідальності. Також, варто звернути увагу, що строк, за який особу можуть притягнути до відповідальності до 17 березня 2021 року складав три місяці, то наразі строк складає один рік. Відповідно, у суду є один рік аби розглянути адміністративний протокол та притягнути особу до відповідальності за ст. 130 КУпАП, тож, закриття суддею справи з підстав закінчення строку притягнення до відповідальності є малоімовірним.

Отже, розглянувши особливості притягнення до адміністративної відповідальності за ст.130 КУпАП, можемо зазначити наступне.

1. На сьогодні, найбільш поширеним видом правопорушень є адміністративні правопорушення, зокрема дорожньо-транспортні пригоди, вчинені у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

2. На жаль, є неправомірна практика закриття провадження судами, коли водії транспортних засобів проходять огляд на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я самостійно і в кінці таке провадження можуть закрити у зв'язку із відсутністю складу правопорушення. Також, є практика, коли працівники правоохоронних органів неправомірно зупиняють транспортний засіб, без зазначення причини зупинки та вимагають проходити освідування та складають протокол про адміністративне правопорушення.

3. Без кваліфікованої допомоги адвоката важко проконтролювати дотримання чинного законодавства та регламенту працівниками правоохоронних органів та правильно захистити свої права у позасудовому та судовому порядку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистика ДТП в Україні за період з 01.01.2023 по 30.06.2023. URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року: Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

3. Юшкевич О. Законодавчі прогалини щодо притягнення до відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного сп'яніння. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 3 С. 108-113.

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ДІЯЛЬНОСТІ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ

Топчій В. В.

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
директор навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету*

Дучимінська Л. М.

*начальник управління контрольно-перевірочної роботи
Головного управління Пенсійного фонду України у Волинській області*

Відповідно до вимог ч. 1 ст. 8 Конституції України, в нашій державі визнається і діє принцип верховенства права. При цьому найвищу юридичну силу має саме цей законодавчий акт.

У свою чергу, закони та інші нормативно-правові акти, включаючи й ті, що регулюють правові відносини у сфері діяльності органів пенсійного та іншого соціального забезпечення населення України, мають прийматись на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ч. 1 ст. 8 Основного закону України).

Більше того, як це витікає із змісту ч. 2 ст. 19 Конституції України, органи державної влади, до яких, зокрема, відносяться й органи Пенсійного фонду України, та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Натомість, як свідчить практика, деякі посадові та службові особи зазначеного органу державної виконавчої влади, необґрунтовано та незаконно вимагають від громадян до переліку визначених у законодавчих актах України з питань пенсійного забезпечення додавати ті, які або не вказані у такому списку документів, або їх неможливо будь-яким чином отримати від держав, що розірвали дипломатичні відносини та відповідні міжнародні угоди нашої держави в означеній галузі діяльності (наприклад, з Російською Федерацією (РФ), Республікою Білорусь, т. ін.).

Як наслідок, користуючись конституційним правом на оскарження дій чи бездіяльності органів державної влади та їх посадових та службових осіб (ст. ст. 8, 55, 56 Основного закону України), заявники, які звертались до відповідних територіальних органів Пенсійного фонду України, оскаржують, як вони вважають, неправну поведінку зазначених суб'єктів суспільної діяльності у судах, у тому числі у Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ), який нерідко такі клопотання задовольняє,